OOS GEBROOK

Heemkundevereniging Hoensbroek
Jaargang 10 - nummer 3- november 2017

Oos Gebrook

Een uitgave van de Heemkundevereniging Hoensbroek.
Jaargang 10 *nummer 3 – november 2017*

REDACTIE:

Jan Bus
Bernard Grothues
Jo Hermanns
Math Mertens
Peter Sikora

Wim Kortekaas

AFBEELDINGEN:

Peter Sikora
Frenk Kuijpers
Jan Creusen+
Marina Hermanns

LAY-OUT

Jo Hermanns

INGEZONDEN ARTIKELEN

Tonny Peters
S. Bouwens

ACQUISITIE EN ADVERTENTIES:

Jan Bus
Hein Giesen

SECRETARIAAT:

Klinkertstraat 19,
6433 PA Hoensbroek, tel: 045-5217721
E-mail: secretaris@heemkundehoensbroek.nl

VERENIGINGSLOKAAL:

Schuinstraat 2a 6432CM Hoensbroek

BANK:

NL43INGB0003280562 t.n.v. Heemkundevereniging Hoensbroek

WEBSITE:

www.heemkundehoensbroek.nl

Losse nummers € 3.95

OOS GEBROOK

JAARGANG 10 NUMMER 3 – NOVEMBER 2017

INHOUD

VAN DE REDACTIE....4

10 JAAR HEEMKUNDEVERENIGING HOENSBROEK....6

RUIMING GRAVEN KERKHOVEN HOENSBROEK....15

JOODSCHE HULP COMMISSIE VOOR DE MIJNSTREEK....16

WAAR KOMT DIE STRAATNAAM VANDAAN? (11)....20

OUDE VERSJES EN LIEDJES....26

BIJZONDERE GEBOUWEN IN HOENSBROEK 3....28

NIEUW MARIABEELD IN KAPEL TERSCHUREN....34

EEN VERGETEN VELDFLES....37

CONTRIBUTIE....39

ES …. IS....40

BEGUNSTIGERS OOS GEBROOK....43

HARREMAN VERHUIZINGEN
De Koumen 28
6433 KD Hoensbroek
☎ 045-5233333 - www.harreman.nl

VAN DE REDACTIE

In het licht van de eeuwigheid, en zelfs niet in dat van de Hoensbroekse historie, stelt het natuurlijk helemaal niets voor, maar voor onze heemkundevereniging is het feit, dat we dit jaar 10 jaar bestaan zeker niet een gebeurtenis waar we achteloos aan voorbij kunnen gaan. Dat doen we dus zeker niet, zoals u in dit nummer van ons verenigingsblad uitgebreid kunt lezen. We kijken bijvoorbeeld in vogelvlucht terug op die tien jaar, waarin we ons als vereniging op heel verschillende manieren heel duidelijk en stevig op de Hoensbroekse kaart hebben gezet. En op 29 november a.s. vieren we het met een feestelijke bijeenkomst voor al onze leden. Op pagina 6 vindt u er veel meer over.

Maar we hebben u nog meer te bieden. Jan van den Berg, de schrijver van het boek over de Joodse onderduikers, levert op pagina 15 in het verlengde van zijn boek een interessant artikel over de Joodsche Hulp Commissie voor de Mijnstreek, die direct na de bevrijding van Hoensbroek haar activiteiten ontplooide.

Dat is nog lang niet alles: in de serie over Hoensbroekse straatnamen vertelt Bernard Grothues over herkomst van de naam en ook een stukje historie van de Heisterberg. Ook over het nieuwe, onlangs geplaatste Mariabeeld in de kapel in Terschuren hebben we nog het een en ander te vertellen.

Ook deze keer vervolgen we onze twee series over bijzondere gebouwen in ons dorp en die over versjes en liedjes uit de oude doos. Wat dat laatste betreft kan ik u verklappen, dat we in onze laatste redactiebijeenkomst bij het nalopen van de inhoud van het blad een van die liedjes uit volle borst hebben gezongen. Gelukkig hebben we rond ons verenigingsgebouw geen directe buren.

Maar leuk was het wel.

ADMINISTRATIEKANTOOR LABOR
VLOEDSTRAAT 34
6361 XH Nuth
☎ 045-5650121

't Besjtuur va de

Heemkundevereniging

en de redaksie van

'OOS GEBROOK

wunsjen uch

'n Zieëlige Kris

en 'n gezónd 2018

ROLF DE JONG AUTOSCHADEBEDRIJF
De Koumen 60
6433 KD Hoensbroek
☎ 045- 5210590

10 JAAR HEEMKUNDEVERENIGING HOENSBROEK

Door Wim Kortekaas

Op 17 oktober 2007 was het dan zover.
Na een voorbereidingstijd van ruim een half jaar passeerde bij notaris Huisman in Brunssum de oprichtingsakte van de nieuwe vereniging.
Bij de oprichtingsvergadering op 26 september waren de leden al akkoord gegaan met de inhoud van de statuten.

VEEL BELANGSTELLING EN ONSTUIMIGE GROEI

Eigenlijk was het raar, dat er in Hoensbroek vóór dat moment geen heemkundevereniging bestond. Hoensbroek heeft tenslotte een eeuwenlange geschiedenis, waarin in het bijzonder het kasteel en haar voormalige eigenaren een roemruchte plaats innemen. Dat maakt om die reden alleen al het terugkijken op die geschiedenis natuurlijk zeer de moeite waard!

Bestuur in 2007

Dat velen dat met de initiatiefnemers eens waren bleek wel uit de grote belangstelling, die er was om lid te worden van de nieuwe vereniging, want bij de formele start waren er meteen al 60 leden. Een aantal, dat inmiddels is gegroeid tot de ongeveer 240 leden op dit moment, van wie de meesten in Hoensbroek en omgeving wonen, maar ook velen elders in ons land te vinden zijn.

OOS GEBROOK

Uitstapje vuursteenmijn Rijckholt

Om al die leden op de hoogte te houden van het wel en wee in de vereniging was een van de allereerste initiatieven van het bestuur de uitgave van een verenigingsblad, dat vanaf het begin Oos Gebrook is genaamd. In het blad worden naast de verenigingsnieuwtjes ook de resultaten van historisch onderzoek door onze leden regelmatig gepubliceerd. Het blad verschijnt sinds maart 2008 ononderbroken driemaal per jaar en het komt bij alle leden in de brievenbus. In de loop der jaren heeft het blad qua vormgeving zowel van buiten als van binnen een forse verbeteringsslag ondergaan. Met recht kunnen we nu dan ook zeggen, dat het zowel uiterlijk als inhoudelijk een kwalitatief prima verenigingsorgaan is, waar we echt trots op mogen zijn! Maar ook organiseren we ieder jaar een excursie voor onze leden zoals naar de prehistorische vuursteenmijn in Rijckholt, de basiliek in Meerssen, de kerk en het kasteel in Wijnandsrade, etc.

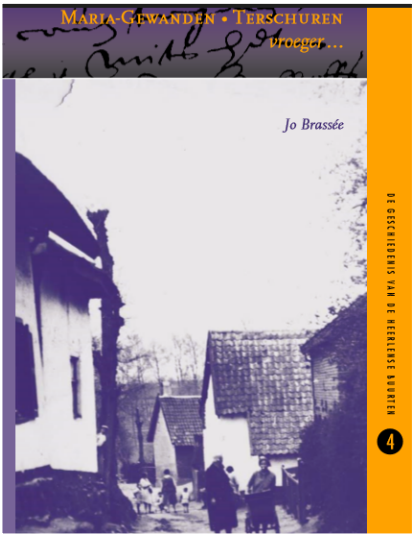

NOG MEER PUBLICATIES

Niet alles kon, door de omvang, in Oos Gebrook gepubliceerd worden. Daarom zag in de loop

der jaren een lange serie boeken en boekjes het licht. We pikken er een paar uit: in de serie Hoensbroekse Monografieën de boekjes over de Hoofdstraat, de Kouvenderstraat en de Nieuwstraat. Ze vonden zo gretig aftrek, dat ze inmiddels (bijna) helemaal uitverkocht zijn. Over de Hoofdstraat is onlangs een herziene en uitgebreide 2e druk verschenen.

Heemkundevereniging Hoensbroek

Eerste cover Oos Gebrook

Hein Giesen en Hein Bisschops werkten samen om op verzoek van de betreffende buurten een jubileumboek te maken over 100 jaar De Slak/Metten en over 100 jaar Mariarade. Ter gelegenheid van het eerste bestaanslustrum van de vereniging verscheen een schitterend boek over kasteel Hoensbroek. Eind vorig jaar werd onder grote belangstelling het onder onze vlag uitgegeven en door Jan v.d. Berg geschreven boek 'Joodse onderduikers in Hoensbroek' in de aula van het Broeklandcollege gepresenteerd. Dat is slechts een greep uit het totale aantal publicaties.

vanoo**st** verzekeringen-verzuim-pensioenen

Juliana Bernhardlaan 8
6432 GW Hoensbroek
☎ 045 - 522 42 41

VEEL MEER ACTIVITEITEN

Maar ook op andere manieren heeft de vereniging in de loop der jaren in Hoensbroek aan de weg getimmerd. Zo hebben we verschillende keren met een groep deelgenomen aan de carnavalsoptocht. In 2009 kregen we daarvoor zelfs de Oscar Navalpries voor onze originele uitbeelding (aansluitend bij het optochtmotto 'Mörge kumt vazellef') van de titel van het boek "Breuker Jònge sjrieve Breuker Plat", samengesteld door Math Mertens.

Kruisenproject

We hebben een drietal keren een mooie tentoonstelling gemaakt, die druk bezocht werd: twee keer in Hartje Hoensbroek ('Vreuger .....!' en 'Onder de rook van de Emma') en een keer op het kasteel over de Eerste Wereldoorlog.

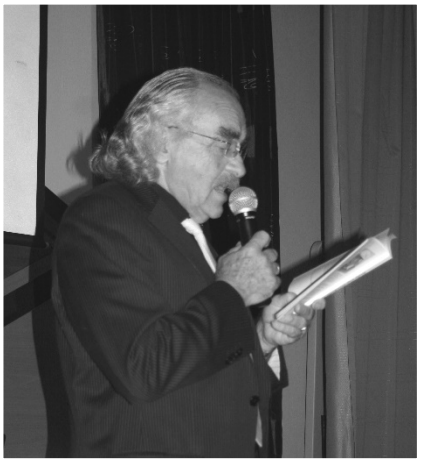

Boekpresentatie 'Breuker Jonge…'

Een heel mooi project was ook het restaureren van de gietijzeren kruisen op het oude kerkhof rond de grote St. Jan, mogelijk gemaakt door de forse financiële bijdrage van de Rotary Hoensbroek, de medewerking van Constructiebedrijf Wiel Peters en de inzet van een flinke groep vrijwilligers van de vereniging.

Ruim een jaar zijn we bezig geweest om voor elkaar te krijgen

dat van de beek, die door Hoensbroek stroomt, de van oudsher bekende naam Auvermoer weer in ere hersteld zou worden.

Plaatsing bordje bij de Auvermoer

Na de herinrichting van de beek plaatste het Waterschap Roer en Overmaas bij alle wegen, die door de beek gekruist worden, bordjes met de tekst 'Caumerbeek'. Dat leidde bij veel Hoensbroekenaren tot veel ergernis, want in Hoensbroek is de beek al vele honderden jaren bekend als Auvermoer. Pogingen van het bestuur van onze vereniging om het waterschap ertoe te bewegen de oude benaming toch weer in beeld te brengen stuitten op een totaal gebrek aan medewerking. Dankzij de gemeente werden echter na onze actie aan beide zijden van de wegen, die door de beek gekruist worden, infobordjes met de juiste benaming van de beek geplaatst.

Onze gids Math Mertens
bij het uitstapje naar Luik 2009

NOG MEER .....

Om ook het Romeinse verleden van Hoensbroek wat meer voor het voetlicht te krijgen

dhr. Wanders bij het Kruis

werd in augustus 2013 met de medewerking van Adelante op hun terrein een prachtige plaquette geplaatst bij de resten van een Romeinse villa, die zich daar onder de oppervlakte bevinden.

Bij de ingang van het restaurant van Adelante zijn nu in de vitrine enkele resten van die villa te zien.

Maar het meer recente verleden kreeg ook aandacht door de plaatsing op 14 juni 2015 van een gietijzeren grafkruis naast de kleine St. Jan op de plaats waar burgemeester en historicus Egidius Slanghen begraven ligt.

Nieuw kruis voor burg. Slanghen

En na de herinrichting van het Gebrookerplein en de herplaatsing van het kruis op het plein werd hieraan een plaquette over de geschiedenis van dit kruis bevestigd.

NIET ALLEEN GESCHIEDENIS

't Was niet alleen geschiedenis en dialect wat binnen de vereniging voorop stond en

Tentoonstelling vreuger.....

Oscar Navalpries

staat. Naast de heemkundeavonden met interessante (soms ook minder interessante) lezingen en heemkundeavonden over allerlei aan Hoensbroek gerelateerde onderwerpen was het in de loop der jaren ook gezellig binnen de club. En dan denken we bijvoorbeeld aan de leuke barbecuebijeenkomsten bij en in ons verenigingslokaal aan de Schuinstraat of het gezellig nakletsen na de excursies.

CONSTRUCTIEBEDRIJF WIEL PETERS
Economiestraat 47 A
6433KC Hoensbroek
☎ 045- 521 10 57

VOGELVLUCHT

Dit was slechts, in vogelvlucht, een klein deel van wat zich in de afgelopen 10 jaar binnen de vereniging heeft voorgedaan. Daar is zeker een veel uitgebreider verhaal over te vertellen. Op de website vindt u onder knop 'Activiteiten' veel meer en dan ook nog in chronologische volgorde.

JUBILEUMFEESTELIJKHEDEN

De Heemkundevereniging Hoensbroek viert dit jaar haar 2e bestaanslustrum en dat willen we niet ongemerkt voorbij laten gaan. We gaan dit heuglijke feit vieren We zullen met een feestelijke bijeenkomst, die zal plaatsvinden op woensdag 29 november a.s. bij Amicitia aan de Markt in Hoensbroek.

Inrichting vitrine Adelante met Romeinse resten

We beginnen dan om 18.30 uur met een koffietafel voor al onze leden, waar hun partner uiteraard ook welkom Is. Na de koffietafel vervolgen we de bijeenkomst met een interessante lezing door de heer dr. P. Bronzwaer over Max graaf Marchant et d'Ansembourg uit Amstenrade, die in de jaren van de Tweede Wereldoorlog voor de NSB gouverneur van Limburg was. Dat belooft een heel interessant verhaal te worden.

En daarna sluiten we bijeenkomst af. Maar behalve dit mooie feestprogramma hebben we voor onze leden ook nog een mooi jubileumcadeau, namelijk een prachtige kalender voor het komend jaar, met mooie foto's en leuke spreuken, die uit de koker van ons lid Math Mertens komen. We hebben voor ieder betalend lid een exemplaar beschikbaar.

Als onze leden méér exemplaren van de kalender zouden willen hebben dan zijn die tot uiterlijk 30 november a.s. tegen de gereduceerde prijs van € 5,00 te bestellen bij onze penningmeester Hein Giesen. Tijdens de feestbijeenkomst op 29 november a.s. kan men dit bij hem melden of per e-mail op penningmeester@heemkundehoensbroek.nl en als hij in zijn kapperszaak aan het G.B. van Hövellplein aanwezig is.

Inrichting tentoonstelling vreuger...

GEURTEN DEUREN
Hommerterweg 27
6431 ER Hoensbroek
☎ . 045 5212531

RUIMING GRAVEN KERKHOVEN HOENSBROEK

Door S. Bouwens

Ter informatie aan iedereen, die familieleden of bekenden heeft, die op de kerkhoven tegenover de grote St Janskerk, in Mariarade of Nieuw Lotbroek begraven zijn.

Er staan bij verscheidene graven kaartjes met de oproep aan nabestaanden om zich te melden bij de gemeente en zich als nabestaande te laten registreren.
Als u zich wilt laten registreren, belt u dan daarvoor met 14045 / Heerlen.

Graf Pé Hawinkels
(geadopteerd door de gemeente)

Er zijn voor de nabestaanden geen kosten aan verbonden, als men zich meldt.
Als u zich niet meldt wordt het betreffende grafmonument door de gemeente geruimd.
Bij navraag is gebleken, dat de parochies de begraafplaatsen in het verleden hebben overgedragen aan de gemeente, maar de administratie is blijkbaar onvoldoende om alle nabestaanden te kunnen vinden.
Het zou toch zonde zijn als er graven ongewild geruimd zouden worden.
Mocht u dus iemand weten op wie dit van toepassing is en die dit blad niet ontvangt, geef dit bericht dan s.v.p. even door.

JOODSCHE HULP COMMISSIE VOOR DE MIJNSTREEK

Door Jan van den Berg

In de Tweede Wereldoorlog hebben een groot aantal Joden onderduik gevonden in Hoensbroek. Een aantal Joden die elders in de Mijnstreek een schuilplaats hadden gevonden, kwamen na de bevrijding naar deze gemeente omdat hun een woning was toegewezen.
Het zuiden van Nederland was in september 1944 door de geallieerde troepen bevrijd. Dit gold echter niet voor het noordelijke deel van het land dat nog steeds in handen was van de Duitse bezetter. Pas in de lente van 1945 was heel Nederland bevrijd en konden de Joodse onderduikers, waarvan het merendeel uit Amsterdam kwam, pas terugkeren naar hun woonplaats. Tot die tijd moesten de Joodse onderduikers in Hoensbroek of elders in de regio ondergebracht worden.

Na de bevrijding waren de Joodse onderduikers weliswaar weer vrij, maar in heel veel zaken hadden zij bijstand van anderen nodig. Met name voor de volwassen Joodse onderduikers moest gezocht worden naar vervangende woonruimte. Joodse kinderen bleven vooralsnog bij hun pleegouders, maar de volwassenen wilden weer hun eigen leven kunnen leiden, overeenkomstig hun karakter, gewoonten en geloof. Zij hadden zich maanden, soms zelfs jaren, moeten aanpassen op hun onderduikadres. Door de gemeente of het militaire gezag werd hun een woning toegewezen. In veel gevallen was deze voorheen bewoond geweest door NSB'ers of Duitse gezinnen die kort voor de bevrijding naar Duitsland waren gevlucht. Soms hadden de mensen hun huisraad meegenomen.

VERBOEKET - HYPOTHEKEN & VERZEKERINGEN
Nieuwstraat 6A
6431 KT Hoensbroek
☎ 045- 5281760

De Joden hadden nu een woning, maar dan zonder meubilair en andere noodzakelijke dingen. Deze mensen hadden ook geen inkomen meer, want de meesten van hen hadden in het begin van de bezettingstijd, door toedoen van de bezetter, hun baan verloren.
Hoe zouden zij nu aan voedsel en kleding kunnen komen?

Bovenstaand is heel in het kort een beeld geschetst van de situatie waar veel van de Joodse onderduikers in verkeerden, zo kort na de bevrijding. Deze mensen hadden bijstand nodig. De gemeente Hoensbroek speelde daarin een voorname rol. Maar het verlenen van steun aan Joden was niet alleen een taak die de gemeente op zich nam.

Op 4 oktober 1944 kwam een aantal Joodse onderduikers in Brunssum bijeen voor een vergadering.
Daarin werd een plan aangenomen om een Joodse commissie in het leven te roepen die steun zou moeten verlenen aan de Joden die in de Mijnstreek ondergedoken waren geweest. Een paar dagen later, op 8 oktober, kwam men weer in Brunssum bijeen en werd het bestuur benoemd van de commissie die voortaan door het leven zou gaan als Joodsche Hulp Commissie voor de Mijnstreek.

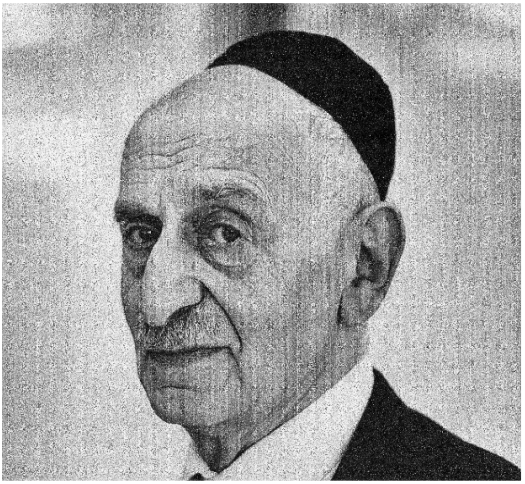

Karel Elburg op latere leeftijd

VAN OERS ASSURANTIËN
Kouvenderstraat 238
6431HK Hoensbroek
☎ 045- 5212856

Het bestuur bestond uit de volgende Joodse personen:
Sam Eisenmann, voorzitter; J. Zwaneweber, vicevoorzitter; S. Roet, penningmeester; N.B. Frank, secretaris; Karel Elburg, lid; I. van Buuren, lid.

Karel Elburg was tijdens de bezettingsjaren in Hoensbroek ondergedoken geweest en verbleef na de bevrijding nog steeds in deze gemeente. Bij het uitbreken van de oorlog woonde hij met zijn vrouw in Leek. Hier was Karel benoemd tot voorganger van de Joodse Gemeente en vervulde hij de taken van voorganger, godsdienstleraar, ritueel slachter en secretaris. Het echtpaar Elburg zou in de oorlog twee kinderen krijgen. Op zeker moment dook het gezin onder, waarbij de ouders en kinderen van elkaar werden gescheiden. Karel en zijn vrouw kwamen in Hoensbroek terecht. Tot aan de bevrijding zouden zij een schuilplaats vinden bij het gezin Hoekstra op Dr. Poelsstraat 2. Na de bevrijding betrok het echtpaar Elburg de woning op Terveurdtweg 113 in Hoensbroek. Op dit adres had voorheen een NSB'er gewoond. Later zouden de kinderen wederom herenigd worden met de ouders.
Karel Elburg maakte dus deel uit van het bestuur van de Joodsche Hulp Commissie voor de Mijnstreek. Hij volgde korte tijd later Sam Eisenmann op als voorzitter.
De Joodsche Hulp Commissie voor de Mijnstreek had vestigingen in Hoensbroek, Heerlen en Brunssum. Bij haar oprichting werd nadrukkelijk gesteld dat de commissie niet was ingesteld om namens de Joden op te treden of namens hen contact te zoeken of hun belangen te behartigen, doch enkel en alleen om de Joden die zich tot de commissie wendden van advies te dienen. Wanneer Joden in financiële problemen zaten konden zij zich wenden tot de voorzitter van de commissie die hun zou adviseren hoe uit de moeilijkheden te geraken.

HEUNEN COIFFEUR HERENSALON
Wilhelminastraat 76
6431 XX Hoensbroek
☎ 045- 5211324

Zij die ondergedoken waren geweest en die voor zichzelf een woning wilden hebben, moesten dit zelf aanvragen bij de betrokken autoriteiten. De commissie trad hiervoor niet op, niet namens of ten behoeve van deze mensen.

Opmerkingen over zending onder Joodse kinderen bij pleegouders werden door de commissie, voor het moment, als van geen belang beschouwd en voor kennisgeving aangenomen. Kennelijk waren er pleegouders geweest die hun Joodse pleegkinderen hebben willen of hebben laten bekeren tot het christendom.
Ten slotte heeft men bij de oprichting van de commissie besloten een onderzoek in te stellen om te kijken of er bij boeren in de omgeving voor langere tijd werk te vinden was voor mannelijke Joodse onderduikers.
Later moet de Joodsche Hulp Commissie voor de Mijnstreek haar taken hebben opgevat in een ruimer perspectief. Na verloop van tijd moet zij financiële steun hebben ontvangen want de commissie ging op zeker moment over op het uitbetalen van gelden. Dit blijkt uit correspondentie tussen de commissie en de gemeente Hoensbroek.
In een brief van 28 februari 1945 van de commissie aan Burgemeester en Wethouders van Hoensbroek, refereerde zij aan het onderhoud wat men eerder die dag met de gemeentesecretaris had gehad. Daarin is te lezen dat de commissie vanaf de bevrijding tot 31 januari 1945 verschillende personen financieel had ondersteund. Bij de brief was ook een bijlage toegevoegd waarin gespecificeerd werd welke Joodse mensen financiële steun hadden ontvangen, alsmede de hoogte ervan. Deze varieerde van vijfenveertig tot tweehonderd gulden per maand. Door de inwerkingstelling van het Herstelfonds werden aan de Joodsche Hulp Commissie voor de Mijnstreek geen gelden meer beschikbaar gesteld en daarom verzocht zij de gemeente beleefd om een voorschot te willen verstrekken aan de in de bijlage genoemde mensen. Het is niet bekend of de gemeente aan dit verzoek heeft willen of kunnen voldoen.

J.A.A. van den Berg, Auteur van het boek 'Joodse onderduikers in Hoensbroek'.

WAAR KOMT DIE STRAATNAAM VANDAAN? (11)

DOOR BERNARD GROTHUES

HEISTERBERG

R. K. Gezellenhuis „Emma" Hoensbroek

De Heisterberg in Hoensbroek begint aan de Buttingstraat, loopt in noordwestelijke richting en eindigt aan de Akerstraat-Noord. Heisterberg heette vroeger ook wel 'Zandberg'. In en na de 19e eeuw raakte de naam Heisterberg ingeburgerd. 'Heister' is één van de varianten van de wijdverbreide groep van hei-, hees-, hes-, en heks- toponiemen. Een toponiem is een plaatsnaam, een eigennaam van een geografische eenheid of anders gezegd: toponiemen komen overal voor in Nederlands en Belgisch Limburg, delen van Brabant, de regio Aken en delen van het Rijnland.

Zij duiden op een, soms omvangrijk, heideachtig perceel of strook land of schraalland, een gedegenereerd bos, een bosveld of een begroeid braakland, dat niet geschikt is voor akkerbouw. 'Berg' staat

vaak in Zuid-Limburg en ook hier voor plateaurand. Wat het aardoppervlak betreft was de Heisterberg een plateaurandheide. Vaak, maar niet altijd, waren het oude gemeenschappelijke dorpsgronden, in gebruik als gronden voor extensieve beweiding door een herder met zijn schapen. Ook was het wel de vindplaats van hak- en geriefhout, plaggen, bessen en noten, producten van jacht, stroperij en imkerij. De oorzaak van hun secundair belang kan gelegen zijn in hun ongeschikte ondergrond zoals zand en kiezel, onvruchtbaarheid, schraalland) of omdat de helling te steil, maar ook lag het in de degeneratie van de grond door menselijk en dierlijk gebruik. Rond de dorpen, zo ook in Hoensbroek, waren deze heide- en schraalgebieden in alle soorten en maten te vinden. Al deze percelen kregen in de volksmond een benaming. Vele vertoonden grote gelijkenis: varianten van hei en hees met hun dialectische verbasteringen.
Interessant is dat het 'Heerlense' deel van de Heisterberg kadastraal bekend stond als 'Croeseleberg', een heideachtig gebied gekenmerkt door kruisbessenstruiken.

GEZELLENHUIS EMMA

De Heisterberg is bij de Hoensbroekenaren vooral bekend door het Gezellenhuis Emma, het politiebureau, het verkoophuis Emma en de winkel van de firma Klinkenberg.
Het oude gezellenhuis Emma aan de Akerstraat voldeed niet meer aan de vraag en er moest een nieuw tehuis gebouwd worden. In de directe omgeving werd in 1927 met de bouw van het nieuwe gezellenhuis begonnen. In 1928, met het gereedkomen van het hulppostkantoor aan de Akerstraat, is dit gezellenhuis in gebruik genomen. Naast het gezellenhuis lag het klooster van de Missiezusters Dienaressen van de Heilige Geest, die tevens een klooster aan de Zonnestraat in Treebeek hadden. Sommigen van hen gaven les aan de St. Theresia meisjesschool in de Passart. De andere nonnen hadden andere taken in het aangrenzende gezellenhuis. De mijnwerkers die in het gezellenhuis woonden werden hier sinds jaar en dag verzorgd. Het was een voor die tijd modern gezellenhuis. Voor de kompels was er een leeszaal,

een biljartzaal, een goed ingerichte keuken, zelfs een aparte strijk- en mangelinrichting, waardoor het verblijf in het gezellenhuis best aangenaam was.

POLITIEBUREAU HEISTERBERG

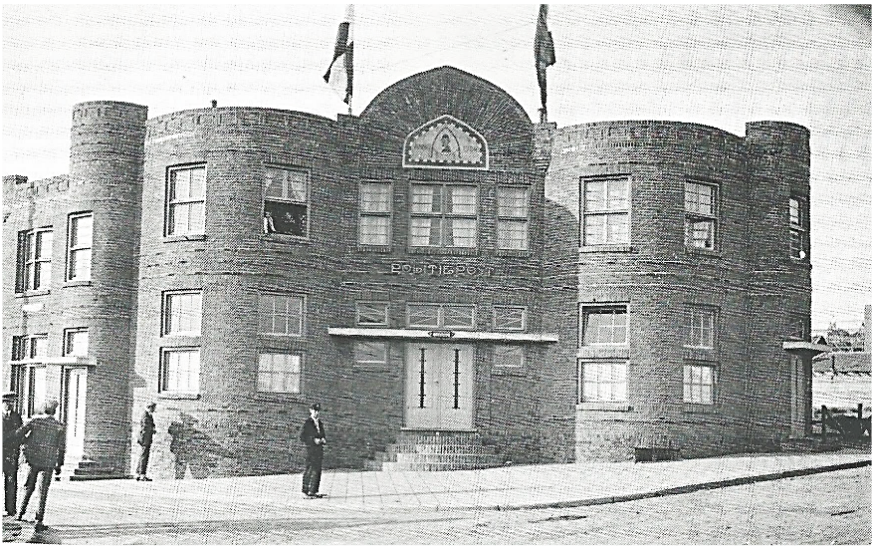

Op de hoek van de Heisterberg en de Burgemeester van der Kroonstraat lag het oude politiebureau, dat in 1926 werd gebouwd. Rechts van het bureau woonde de familie Ter Beek, maar ook de families Wamper en van Erp hebben in dit blok gewoond. In de Tweede Wereldoorlog werd het pand ontruimd en er werd beslag gelegd op het bureau door de Duitse bezetters. Daarna raakte het in verval en in de zeventiger jaren van de vorige eeuw werd het gebouw gesloopt.
Het had maar korte tijd dienstgedaan als politiebureau. Later is tegenover het politiebureau het AMF-gebouw van het mijnwerkersfonds neergezet, om na enige tijd weer plaats te maken voor de Dienst Gemeentewerken en de woningvereniging De Voorzorg.

PARTYCENTRUM AMICITIA
Markt 9
6431 LG Hoensbroek
☎ 045- 5212999

VERKOOPHUIS EMMA AAN DE HEISTERBERG

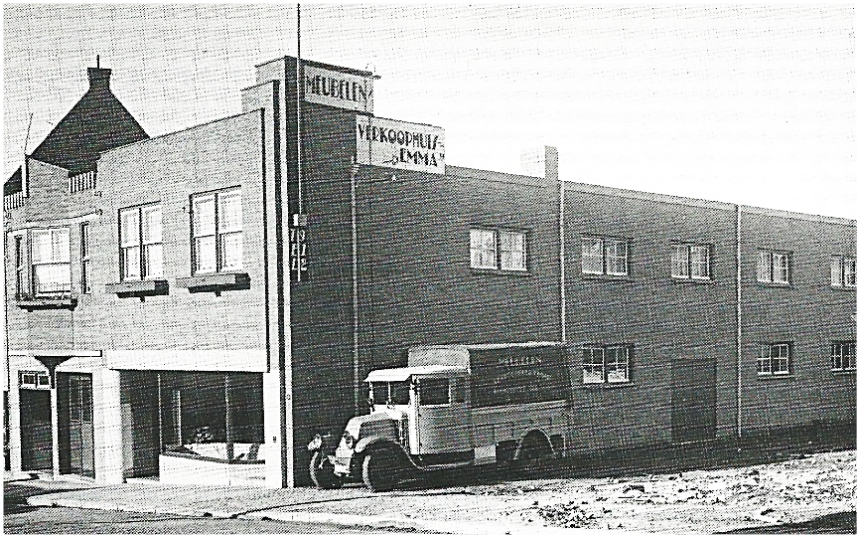

Verder bergafwaarts lag een groot pand, waar later de firma Klinkenberg een grote winkel bouwde. In dit Verkoophuis Emma, waar meubels verkocht werden, was een deel van de winkel van Klinkenberg, die oorspronkelijk aan de overkant woonde. Ook dit pand heeft een stormachtig verleden, omdat hier en ernaast de Nationale Jeugdstorm zich er in de oorlogstijd vestigden. Het was een jongerenorganisatie van de NSB, de NJS Nationale Jeugdstorm (1931-1945), georganiseerd naar voorbeeld van de Duitse Hitlerjugend en als nationaalsocialistische tegenhanger van de padvinderij en voor wat Hoensbroek betreft de Verkennersgroep St. Gerlach. Het lidmaatschap was op basis van vrijwilligheid. 'Arische' jongens en meisjes tussen de 10 en 18 jaar konden toetreden. Hoewel de Jeugdstorm de schijn probeerde op te houden een niet-politieke groepering te zijn, waren de ideeën grotendeels gebaseerd op de NSB-ideologie.

LÉON MEESSEN OPTOMETRIE
Kouvenderstraat 17
6431 HA Hoensbroek
☎ 045-5212587

OORLOGSGEWELD OP DE HEISTERBERG

Hoensbroek is een van de weinige gemeenten, die gedurende de tweede wereldoorlog, in tegenstelling tot veel andere gemeenten, gespaard is gebleven van oorlogsgeweld, als men het neerstorten van een vliegtuig tijdens een luchtgevecht in de beemden bij Brommelen en de bominslag op de Heisterberg niet meerekent. De bomaanval, die bedoeld was voor het oude politiebureau gebeurde op 10 september 1944. Het houten woon- en winkelhuisje op nummer 49, van 'kale Jacob', die inwoonde bij de Duitse familie Kleinebeck, werd helemaal verwoest. Hij was de enige die in zijn woning de dood vond. De omliggende percelen 43, 45, 46 en 55 waren zodanig verwoest dat ze niet meer bewoonbaar waren.

Uit mijn eigen herinneringen weet ik dat hij door de kinderen van de Heisterberg en omgeving 'kale Jacob' werd genoemd, vanwege zijn opvallende glimmende schedel. Jacob was een populaire figuur vanwege zijn snoepgoed en de tabak die hij verkocht.
Dat waren Consisigaretten, surrogaatsigaretten in die tijd, die tot 1948 niet onder de distributieregelingen voor tabak vielen. Consi was een afkorting van concentratie. Ze werden ook Bijsi-sigaretten (bijna-sigaretten) genoemd en gefabriceerd van gedenicotiniseerde tabak, waaraan ondefinieerbare, men zegt heggenbladeren of eigenteeltbladeren, waren toegevoegd.

Uit de overlijdensakte van 'kale Jacob' weten wij sinds kort dat het de 78-jarige Jacob Braaksma, geboren te Nijkerk op 2 maart 1866 betrof.

Bronnen:

**Besluit vastgesteld 02-06-1921 door de Gemeenteraad Hoensbroek. Wijzigingsbesluit: 12-11-1970.*

**Dittmaier H., RHEINISCHE FLURNAMEN: unter Mitarbeit van P. Melchers auf Grund des Materials des von A. Bach begründeten Rheinischen Flurnamenarchivs (Bonn 1963)104-107;*

**Hillegers H.P.M., Heerdgang in Zuidelijk Limburg. Een vorm van extensieve beweiding in verleden, heden en toekomst (Maastricht 1993);*

**Tranchotkaart: Kartenaufnahme der Rheinlande durch Tranchot und v. Müffling 1803-1820, Staat 1816;*

**Han Ruyters, Mijn-Dorp Hoensbroek (1990)*

**Dank aan Hein Bisschops voor zijn speurwerk in het archief van Rijckheyt voor wat betreft het oorlogsgeweld in Hoensbroek. De gedupeerden op de Heisterberg waren o.a. de wed. W.J. Vreuls-Küppers uit Kerkrade, eigenares van de panden 43, 45 en 47 en J.J. van de Sanden, echtgenoot van 'kolen Nel' en eigenaar van woning op nr. 46, Zij kregen hun schade volledig vergoed van de Onderlinge Oorlogsschadeverzekeringsmaatschappij Den Haag, dankzij hun molestverzekering.*

OUDE VERSJES EN LIEDJES

Door Tonny Peters

Op de kweekschool zongen we als we op excursie gingen vaak dit lied, op de achterbank van de bus.

OMSTREEKS 1965.

Nooit, nooit, nooit willen wij verkering,
Nooit, nooit, nooit willen wij een man.
Laten de heren zichzelf maar amuseren,
Wij zijn de meisjes van de vrijgezellenbond!
Vrijgezellenleven kan ons nog vreugde geven,
Wij haten de mannen niet,
Maar wij blijven vrijgezel.
Was het maar waar, was het maar waar.
Kregen we dat maar voor elkaar!

De nonnen zouden dit wel graag gezien hebben, want dan hadden we ons helemaal aan onze roeping kunnen wijden!

Voordracht, gedaan op de kweekschool:

JUFFROUW JANSEN

Ik ben juffrouw Jansen, ik woon op kamer vier
Ik wil u wat vertellen en daarom ben ik hier
Want ik heb thuis geen kind of kraai
Geen hond, geen kat of papegaai
Ik voel me zo alleen, zo helemaal alleen.

Ik kwam er op de wereld in een groot gezin
De ooievaar die vloog er steeds maar uit en in
Driemaal een drieling kocht mijn pa
Een tweeling volgde toen erna
Maar ik, ik kwam alleen, zo helemaal alleen.

Ik groeide op tot bakvis, eenvoud was mijn aard.
Dat geflirt met jongens, dat was me net niks waard
Al mijn collega's trouwden dra,
De ene voor, de andere na
Maar ik, ik bleef alleen, zo helemaal alleen

Jaren zijn vervlogen, grijzend werd mijn haar
Toevallig werd ik gisteren juist twee en zestig jaar
En nu het mij wel aan zou staan
Nu kijkt geen enkele man me aan
Dus blijf ik maar alleen, zo helemaal alleen

Is er in de zaal soms op het ogenblik
Een man die zich zo eenzaam, zo eenzaam voelt als ik
Koop dan een bootje voor ons twee
En neem me mee, toe zeg niet nee
Dan ben ik niet meer alleen, zo helemaal alleen.

OUD MORALISTISCH VERSJE. ZO BRAAF!

Jantje zag eens pruimen hangen, o als eieren zo groot
't Scheen dat Jantje wou gaan plukken, schoon zijn vader 't hem verbood.
Hier is, zei hij, noch mijn vader, noch de tuinman die het ziet,
Aan een boom zo volgeladen mist men 5, 6 pruimpjes niet!
Maar ik wil gehoorzaam wezen en niet plukken, ik loop heen
Zou ik om een handvol pruimen ongehoorzaam wezen? Neen!

Voort ging Jantje, maar zijn vader die hem stil beluisterd had
Kwam hem in 't lopen tegen vooraan op het middenpad
Kom mijn Jantje, zei de vader, kom mijn kleine hartendief
Nu zal IK de pruimen plukken, nu heeft vader Jantje lief
Daarop ging vader aan 't schudden. Jantje raapte schielijk op
Jantje heeft zijn hoed vol pruimen en liep heen in een galop!

BIJZONDERE GEBOUWEN IN HOENSBROEK 3

LOMA HUIS
BUTTINGSTRAAT 24, HOENSBROEK
BOUWJAAR 1928
ARCHITECT ARNOLDUS ULRICUS INGWERSEN (1882 - 1936)

Dit gebouw met zijn karakteristieke architectuur, een combinatie van Traditionalisme, Expressionisme en elementen van de Amsterdamse School, verwijst door zijn specifieke functie als huisvesting van protestantse jonge mijnwerkers naar het mijnverleden van deze streek.

Het Lomahuis is in 1928 gebouwd als gezellenhuis voor protestantse vrijgezelle mijnwerkers door het Amsterdams Jongelings Verbond. Voor het bouwplan werd de gereformeerde architect Arnoldus Ulricus Ingwersen uit Amsterdam in de arm genomen. Het gebouw heeft dan ook enige karakteristieken van de Amsterdamse school en is een van de weinige gebouwen in deze stijl in Hoensbroek.

Het pand heeft een steil oprijzend zadeldak. De hoge schoorsteen is een verticale tegenbeweging van de sterke horizontale vensterreeksen op de eerste verdieping en is helaas gedeeltelijk gesloopt. De doorschietende dakgoten eindigen met opkrullend gebaar. In de oostgevel bevindt zich een langgerekte erker en een gewelfd balkon ondersteund door een gemetselde ronde kolom. De borstwering bestaat uit metselwerk in blokverband met het motief van een vlechtwerk. Het beheer en verhuren van de circa dertig kamers werd na de opening overgedragen aan de Limburgse Organisatie voor Jonge Mannen. De afkorting 'Laat Ons Maar Aanpakken' werd ook veelvuldig gebruikt.

Na de 2e wereldoorlog was er nog nauwelijks belangstelling voor deze woonvorm en werd het pand in 1949 verkocht aan de 'Stichting Avondvrede', die het gebouw tot april 1972 exploiteerde als bejaardentehuis voor circa 35 bejaarden.
In april 1972 verhuisden de bejaarden naar een nieuw onderkomen aan de Professor Asserstraat 2, Bejaardenhuis 'De Schutse', dat tot 2005 in gebruik was.

Toen verhuisde men naar "Emmastaete" en werd 'De Schutse' gesloopt. Na 1972 is het Lomahuis in gebruik als appartementencomplex voor alleenstaande mannen. Het gebouw verkeert momenteel in desolate staat van onderhoud.

ROB PETERS – MEEL EN GRAANHANDEL
Wijngaardsweg 16
6412PJ Heerlen
☎ 045- 5226693

KERK H. HART VAN JEZUS
HOMMERTERWEG 169, HOENSBROEK
BOUWJAAR 1960 - 1962
ARCHITECT HARRY KOENE, MAASTRICHT

In 1915 vestigden de Minderbroeders-Conventuelen een rectoraat in het gehucht Kouvenrade, waar zij in hetzelfde jaar een kloostertje en een eenvoudig op de neogotiek geënt zaalkerkje bouwden, dat als hulpkapel fungeerde. In 1947 werd Mariarade verheven tot rectoraat. Omdat eind vijftiger jaren dit kerkje veel te klein werd besloot de parochie tot de bouw van een nieuwe kerk.

BJÖRN HOCKS ADVOCAAT & MEDIATOR
Juliana-Bernhardlaan 24
6432 GW Hoensbroek
☎ 045- 4100220

HARRY KOENE

Architect Harry Koene uit Maastricht maakte hiervoor een ontwerp, dat op 27 juni 1960 werd goedgekeurd. Wel bracht Koene op verzoek een paar kleinere wijzigingen aan. Sacristie, klooster en kerk kwamen in een L-vorm te liggen zodat een plantsoen ontstond waarop de campanile gezet werd.
Door het in de breedte opgetrokken met baksteen beklede betonskelet van de zaalkerk, met ingesnoerd voorportaal en koorpartij, kreeg de kerk in totaliteit een kruisvormig grondplan. De kerk heeft een campanile en een crypte, die als dagkerk en als vergaderruimte voor de religieuze congregaties zou fungeren.
In 1960 begon men met het bouwrijp maken van het terrein. Op 25 juni 1961 werd de eerste steen gelegd door vicaris-generaal P. van Odijk en op 16 juni 1962 werd de kerk door Mgr. P. Moors geconsacreerd. Het klooster werd in 1964 in gebruik genomen. De oude kerk en het klooster werden vervolgens gesloopt. In 1965 werd de achterwand van het koor, die door vlekken ontsierd was, opnieuw opgemetseld.

EUGÈNE QUANJEL

De Heerlense glazenier Eugène Quanjel maakte voor de kerk vier raampartijen in glas-appliqué. Dit procedé, waarbij gekleurd antiek glas tussen twee platen helder glas is opgenomen, heeft als voordeel dat niet met roeden gewerkt hoeft te worden en dus ook kleine stukjes glas gebruikt kunnen worden. De wanden in het schip hebben typische franciscaanse thema's: het Zonnelied van Franciscus en de preek van Antonius van Padua voor de vissen. De ramen beslaan elk zo'n 80 m². Het op het zuiden gerichte Zonneliedvenster is in heldere kleuren gemaakt, waarin de kleur geel overheerst.
In het Antoniusvenster op het noorden gericht overheerst de kleur blauw. De glaswanden op het priesterkoor zijn non-figuratief.
De glas-appliqué ramen bepalen in niet geringe mate de sfeer en monumentaliteit van het kerkgebouw.

MARIAGROT MARIARADE
OP DE WEIJENBERG, HOENSBROEK
BOUWJAAR 1929
ARCHITECT IR. L. SCHLÖSSER

In het nieuwe rectoraat werd een complete woonwijk gebouwd voor de mijnwerkers van de Staatsmijn Emma. Deze wijk kreeg al spoedig de naam 'Kloosterkolonie'.
Omstreeks 1928 nam de toenmalige rector van het klooster, pater Fortunatus Delgijer (1921 - 1932), het besluit om in Kouvenrade voortaan een sacramentsprocessie te houden. Een weiland grenzend aan het klooster werd tot sacramentspark bestemd.
Op 12 augustus 1928 werd met toestemming van pastoor Röselaers en de bisschop van Roermond de eerste processie gehouden, die een groot succes werd. Toen reeds gingen stemmen op om in het park een Lourdesgrot te bouwen.

F. NIJSTEN SLIJTERIJ WIJNHANDEL
Kouvenderstraat 158
6431 HH Hoensbroek
☎ 045-5223466

'DE DAGERAAD',

Een actie van de vrijdenkersvereniging 'De Dageraad', die bij de staatsmijn Emma pamfletten had uitgedeeld waarin Maria belasterd werd, fungeerde als aanleiding en katalysator voor de daadwerkelijke bouw van de Lourdesgrot.
De uit ruw bewerkte blokken natuursteen opgetrokken Lourdesgrot is gebouwd naar een ontwerp van mijnbouwingenieur L. Schlösser, die ook toezicht hield op de bouw. In de grot staat een natuurstenen altaar. Rechts van het altaar staat een eveneens van natuursteen gemaakte preekstoel. Het beeld van O.L. Vrouw van Lourdes staat in een nis op circa twee meter hoogte rechts achter het altaar.
Na de bouw van de Lourdesgrot, die uitgroeide tot een bedevaartsoord, werd de buurt 'Mariarade' genoemd. Tot 1960 lag de grot in een sacramentspark op circa 50 meter ter rechterzijde van de oude H. Hartkerk. Aanvankelijk stond voor de grot ook nog een beeld van een knielende Bernadette Soubirous, maar dit beeld is al geruime tijd geleden verwijderd.

ZEVEN BLIJDSCHAPPEN

Voor de grot waren in een halve cirkel banken geplaatst voor de gelovigen. In 1955 werd een ommuring geplaatst, waarop zeven terracotta reliëfs zijn geplaatst naar een ontwerp van beeldend kunstenaar Eugène Quanjel. De reliëfs beelden de Zeven Blijdschappen van Maria uit.
Voor Limburg is de uitbeelding van de Zeven Blijdschappen uniek.
Door de bouw van de nieuwe H. Hart van Jezuskerk verdween in 1962 een groot deel van het park en kwam de grot een beetje achteraf te liggen. Georganiseerde bedevaarten worden niet meer gehouden, wel komen er nog bezoekers op eigen gelegenheid naar de grot.
Ook worden er nog boeketten en kaarsen geplaatst.

LENDI MEN | WOMEN | FASHION
Kouvenderstraat 13/15
6431 HA Hoensbroek
☎ 045- 5212430

NIEUW MARIABEELD IN KAPEL TERSCHUREN

Nadat een tijd geleden het Mariabeeld uit de kapel in Terschuren gestolen werd, is op 24 september op feestelijke wijze het nieuwe Mariabeeld, dat door giften van veel sympathisanten aangeschaft kon worden, ingezegend. Pastoor William van Dijck zegende de kapel en het beeld en Harmonie Caecilia, het dameskoor van Sint Jan en soliste Majorie Ginczinger omlijstten onder grote belangstelling het geheel muzikaal.

Het beeld werd in Remagen aangeschaft en door Paul Meijers uit Terschuren prachtig beschilderd.
Naar nu blijkt is het beeld een voorstelling van 'Maria Vrouwe van alle Volkeren' die dit jaar precies honderd jaar geleden verscheen aan Ida Peerdeman.

SCHADENET - KOENEN
Breukerweg 178
6412 ZL Heerlen
☎ 045-5215450

De 27-jarige Ida Peerdeman

IDA PEERDEMAN

In Amsterdam werd in het jaar 1905 Ida Peerdeman geboren. Zij groeide aldaar op in een eenvoudig gezin. Ida was een buitengewoon bescheiden meisje en zeer gehoorzaam. Hoewel ze ongetrouwd bleef, ervoer iedereen die haar van nabij kende, haar later als een moederlijke vrouw.

Op twaalfjarige leeftijd, toen ze na haar wekelijkse biecht op weg naar huis was, verscheen haar een in het wit geklede "Dame". Dat gebeurde op 13 oktober 1917. Dit was een eerste verschijning aan Ida. Op die dag verscheen ook voor het laatst Maria in Fatima en vond het zonnewonder plaats. De twaalfjarige Ida wist toen nog niets van dat gebeuren.
In totaal kreeg Ida gedurende ruim veertien jaren 56 verschijningen.
Ida heeft ook diverse keren visioenen gehad. Zo zag ze een keer in een visioen de St. Pieter in Rome. Daar waren in haar visioen alle bisschoppen uit de gehele wereld met de paus bij elkaar.
Dit visioen werd elf jaar later, werkelijkheid, het was het Tweede Vaticaanse Concilie.

Ida Peerdeman.

Een ander visioen vond plaats in de nacht van 18 op 19 februari 1958. Daar werd haar medegedeeld dat in het begin van oktober - dus acht maanden later - de toen nog volledig gezonde paus Pius XII zou sterven. Haar werd gevraagd met niemand hierover te spreken. Haar geestelijke leidsman respecteerde deze absolute geheimhoudingsplicht, maar wilde wel

dat Ida de geheime boodschap in een verzegelde enveloppe bij hem in bewaring gaf. Zelf bewaarde ze thuis een kopie van deze boodschap.
Inderdaad stierf paus Pius XII op 9 oktober 1958 in Castel Gandolfo. Ida ging nog diezelfde dag naar haar geestelijke leidsman en liet hem de kopie zien van de boodschap die nu in vervulling was gegaan.

Bisschop Bomers
bij de begrafenis van Ida Peerdeman.

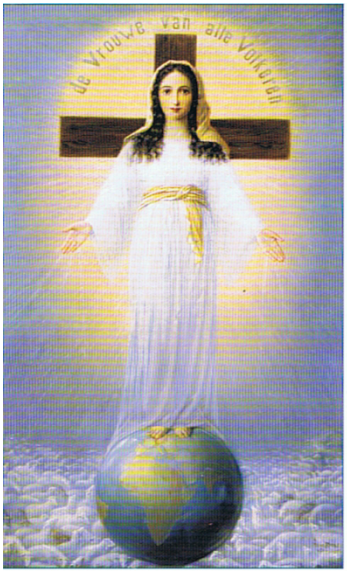

De beeltenis
zoals ze beschreven werd.

De verzegelde brief zond haar geestelijke leidsman, pater Frehe O.P., vervolgens naar Rome.
In 1996, 22 jaar later, besloten bisschop Henrik Bomers van Haarlem en zijn hulpbisschop Jozef M. Punt, de openlijke verering van Maria onder de Bijbelse titel 'de Vrouwe van alle Volkeren' officieel toe te staan.
Een van de boodschappen die Ida van de Vrouwe heeft ontvangen is ook bijzonder, daarin heeft Zij zelf beschreven hoe haar beeltenis eruit moet komen te zien.
Ida Peerdeman stierf op 17 juni 1996 op 90-jarige leeftijd.

HOWA BINNENHUISDECORATIE
Nieuwstraat 12-14
6431 KT Hoensbroek
☎ 045- 5212900

EEN VERGETEN VELDFLES.

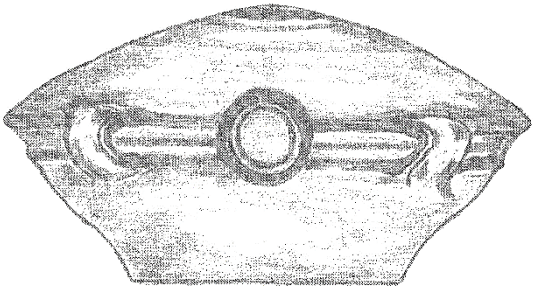

Op een mooie zomerdag in augustus 1990, bij een van mijn zwerftochten op zoek naar mogelijke archeologische aanwijzingen en naar werktuigen uit de steentijd, op een geploegde akker op de Streek (een vruchtbaar landbouwgebied bij het kerkdorp Jabeek) in Onderbanken, trok een schittering in de begroeide helling van de Maastrichterweg, dit is de holle weg tussen Raath en Etzenrade, mijn aandacht.
De oorzaak van deze schittering was een groot bruin geglazuurd aardewerken scherf, die in de wand van een uitgespoelde watergeul het zonlicht reflecteerde. Bij het vrijmaken van deze scherf was het al zeer snel duidelijk dat het hier ging om een buitengewoon grote veldfles.
Deze veldfles, met een inhoud van meer dan 5 liter, is met zijn ronde vlakke bodem en de naar het middelpunt toelopende bolle bovenkant, zeer apart van vormgeving. Behalve van een korte schenk- of drinktuit, is de veldfles ook nog voorzien van vier bandoren waaraan een draagriem of een touw kon worden bevestigd, zodat deze zware veldfles zowel aan de stijl van een trekker of hangende aan het zadel van het paard, als over de eigen schouder kon worden vervoerd.
De mooie bruine kleur is tot stand gekomen, door de pas gevormde leerdroge veldfles eerst in een leemengobe (slibmengsel van leem met ijzeroxide en water) onder te dompelen en ze daarna te bakken in de pottenbakkersoven.

W. MENGELERS – AUTO ELEKTRA
Burg. Slanghenstraat 11
6433 AR Hoensbroek
☎ .: 045- 5217777

De waterdichtheid ontstaat door in de laatste fase van het bakproces zout in de oven te brengen, dat dan bij de verdamping neerslaat op het aardewerk en een verbinding aangaat met het silicaat in de klei. Het zoutglazuur maakt de veldfles niet alleen waterdicht en glanzend, maar ze is daardoor ook bestand tegen zuren en ze is absoluut smaakneutraal.

Op de vraag naar de ouderdom van deze veldfles, en waar ze gemaakt zou kunnen zijn, bracht een bezoek in november 1998 aan de tentoonstelling "Fascinatie in klei V" in het pottenbakkerijmuseum in Raeren (B) onverwacht het antwoord. Bij het in Raeren tentoongestelde steengoed (uit de collectie van het Rijksmuseum in Amsterdam) was namelijk een soortgelijke veldfles tentoongesteld, die in de zeventiende eeuw zou zijn gevormd en gebakken in Bouffioulx (B).

Wie deze veldfles in Etzenrade heeft vergeten of verloren, is heden niet meer te achterhalen. Er is echter weinig fantasie voor nodig, om te bedenken hoe hij op deze plaats in de grond terecht kan zijn gekomen. We kunnen ervan uit gaan dat de boeren en de landarbeiders in vroeger tijden net zo'n grote hekel aan lauw bier hadden, als wij dat hebben in onze tijd. Vooral in de zomer, als de zon hoog aan de hemel stond, was ook voor deze mensen een koele dronk niet te versmaden. Om de inhoud van deze zeer grote met bier of met een andere drank gevulde veldfles koel te houden, zal men ergens in de zeventiende of begin achttiende eeuw in de schaduw van de bomen en struiken van de berm gedeeltelijk hebben ingegraven. Daarna heeft men vergeten

om ze weer mee naar huis te nemen. Een flinke regenbui kan er voor gezorgd hebben dat ze met een laag aarde werd bedekt en daardoor aan het oog werd onttrokken. En omgekeerd bewerkstelligde een regenbui in augustus 1990 het tegenovergestelde: de fles werd weer zichtbaar.

Louis Reubsaet.

CONTRIBUTIE

Het nieuw jaar 2017 is alweer bijna voorbij en wij verzoeken de leden (± 10%) die, ondanks diverse herinneringen, hun contributie nog niet voldaan hebben vriendelijk om dit per omgaande te voldoen.
De contributie bedraagt nog steeds slechts € 15.00 en u kunt het storten op rek.nr. NL43INGB0003280562 t.n.v. heemkundever. Hoensbroek m.m.v. contributie 2017 en vermeld a.u.b. uw postcode erbij. Diverse namen komen namelijk vaker voor in ons ledenbestand en uw overschrijving vermeldt helaas geen adres!
Enne… niet uitstellen maar meteen doen, van uitstel komt afstel!
Misschien 'n idee om meteen 2018 ook maar te voldoen, dan kunt u dat volgend jaar al niet meer vergeten.

UITVAARTCENTRUM VAN DEN HOUT
Kathagen 10
6361HG Vaesrade
☎ 045- 5212004

ES …. IS

Es …. Allah, God en Boeddha
aoch al die vääle angere
d'r noe 'ns neet mieë zouwe zin
zouw dat de welt da neet verangere?

Es …. die driej noe 'ns es ieësjte
zich same zouwe kinne vinge
en va de daker zouwe rope
dat se never noeëts besjtinge.

Es …. dat de welt wiej vier die kinne
zoeväöl baeter zouw gao make
laot ze da mer hieël gauw gao
da höb v'r tied vuuër anger zake.

Es …. alles neet krek zoe is
wiej 't laeft i mien gedachte
kumt da mesjien dees Krismes
de vreej woe vier op wachte?

Es …ich waet 't neet.

Math Mertens

Gerestaureerd kruis

BEGUNSTIGERS OOS GEBROOK

L'Ortye TUIN • DECO • BOUW

HOLTUS VERZEKERINGEN & FINANCIERINGEN	HOENSBROEK
M. L'ORTYE	AMSTENRADE
PUNCTUA & PARTNERS - ACCOUNTANTS	HOENSBROEK
THE READ SHOP VROMEN	HOENSBROEK
C. VAN TILBURG	HOENSBROEK
VAN MELICK - HEERLIJK UIT HOENSBROEK	HOENSBROEK

moonen | BOUW BV BOUWKUNDIGADVIES

L'Ortye

Ogenlust BLOEMSIERKUNST

PETER WIND - PAPIER/KANTOORVAKHANDEL
Akerstraat Noord 288
6431 HW Hoensbroek
☎ 045 - 523 07 48